

SECTION: BOTANY AND FORESTRY

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КЛУМБОВИХ РОСЛИН В СТРУКТУРІ КВІТКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ

Осьмачко Олена Миколаївна

к. с.-г. н., доцент

Кафедра садово-паркового господарства

Сумський національний аграрний університет, Україна

lenaosmachko1978@ukr.net

Вступ. У сучасній Україні квіткове оформлення населених пунктів стає все більш важливим. Квіти не лише прикрашають міста та села, а й сприяють естетичному вихованню людей. Клумбові рослини є важливим елементом ландшафтного дизайну. Вони використовуються для створення різноманітних квіткових композицій, які прикрашають міські та сільські території, парки, сквери, сади.

Клумбові рослини мають різноманітну будову, форму, розмір, колір, що дозволяє створювати цікаві та оригінальні квіткові композиції. Вони мають різні терміни цвітіння, що дозволяє створювати квіткові композиції, які цвітуть впродовж тривалого часу. Їх використовують в різних стилях та концепції ландшафтного дизайну. Клумбові рослини є важливим елементом озеленення приватних територій, таких як сади, дачні ділянки та присадибні ділянки.

Дослідження особливостей використання клумбових рослин у структурі квіткових композицій дозволить: розширити знання про різноманітність клумбових рослин та їхні можливості в ландшафтному дизайні, розробити нові прийоми та методи створення квіткових композицій з використанням клумбових рослин, підвищити якість квіткового оформлення населених пунктів.

Таким чином, дослідження особливостей використання клумбових рослин у структурі квіткових композицій має важливе теоретичне та практичне значення.

Мета роботи. Дослідити роботи вітчизняних науковців в яких висвітлено інформацію стосовно особливостей створення квіткових композицій за допомогою клумбових рослин. Систематизувати зібрану інформацію і використати в подальшій роботі.

Результати та обговорення. За результатами аналізу вітчизняних публікацій було встановлено, що на створення ідеальних квіткових композицій впливають різні фактори, такі як форма, тип та колір [1]. Існує безліч варіантів квіткових композицій, які можна створювати за допомогою різних видів декоративних рослин. Для створення клумб використовують різні види рослин, зокрема літники, дволітники, багаторічники та газонні трави. Літники – це квіткові рослини, які цвітуть і плодоносять впродовж одного року. Їх поділяють на такі групи: ранньоквітучі – цвітуть з ранньої весни до середини літа (до них

відносяться тюльпани, нарциси, гіацинти, примули, фіалки, ірисы, маргаритки та інші.); середньоквітучі – цвітуть в середині літа (до них відносяться гладіолуси, жоржини, півонії, ромашки, дельфініуми, волошки) та пізноквітучі – цвітуть з середини літа до осені (до них відносяться астри, хризантеми, жоржини, георгіни, айстри, цинії та інші). Літники можна висаджувати в ґрунт, коли температура повітря стабілізується і не буде загрози заморозків. Це зазвичай відбувається в кінці травня або на початку червня [2].

Дволітники – це квіткові рослини, які живуть два сезони. Перший рік вони розвивають розетку листя, а на другий рік зацвітають і плодоносять. Дволітники, які цвітуть навесні, найкраще висаджувати в ґрунт восени або ранньою весною. Восени вони встигають добре вкоренитися до зими, а навесні швидко розвиваються і зацвітають [3].

Багаторічники – це рослини, які живуть кілька років. Вони мають підземні органи, які зберігають поживні речовини і допомагають рослинам пережити зиму. Пагони у багаторічників відмирають восени, а навесні знову відростають. Вони мають різні типи підземних органів, які допомагають їм пережити зиму. До цих органів відносяться бульби, кореневища та цибулини. Багаторічники, які мають ці органи, потрібно викопувати восени і зберігати впродовж усієї зими. Багаторічники, які цвітуть навесні та влітку, найкраще висаджувати восени. Це дозволить рослинам вкоренитися до холодів і краще пережити зиму. Для осіннього цвітіння багаторічники можна висаджувати навесні, коли погода вже досить тепла.

Для створення красивої і гармонійної клумби важливо враховувати такі фактори, як розмір, форма, колір і період цвітіння рослин. Яскраві кольори, такі як червоний, оранжевий і жовтий. Вони привертатимуть увагу і створюватимуть відчуття радості. Пасивні кольори, такі як синій, фіолетовий і зелений, створюватимуть відчуття спокою та гармонії. Нейтральні кольори, такі як білий і чорний – допомагають підкреслити інші кольори [4].

Гармонія кольорів досягається, коли яскраві, активні кольори контрастують з пасивними, або нейтральними. В озелененні та ландшафтному дизайні визнаються вдалими такі поєднання кольорів: червоний з зеленим, жовтий з фіолетовим, синій з помаранчевим. Білий і чорний кольори також чудово поєднуються з усіма іншими кольорами [5]. При створенні клумби важливо враховувати, що квітучі, листяно-декоративні рослини та зелені трави повинні доповнювати один одного.

При виборі рослин для квітника важливо враховувати їх зовнішній вигляд, висоту, час цвітіння, терміни вступу у цвітіння та тривалість декоративного стану.

Для того, щоб клумба, рабатка, бордюр, або партер виглядали красиво і гармонійно, потрібно висаджувати рослини одного сорту або виду, які цвітуть у один час. Це пов'язано з тим, що рослини одного сорту або виду мають однакові потреби в освітленості, поливі, температурі та інших факторах. При висадці рослин одного сорту або виду, які цвітуть у різний час, виникає ризик того, що частина рослин може зацвісти раніше, а частина – пізніше. Це призведе до того,

що квітник буде виглядати негармонійно. Для того, щоб квітник виглядав красиво протягом усього сезону, бажано, щоб цвітіння рослин починалося якомога раніше навесні.

У міських садах і мікрорайонах квітники займають близько 2 відсотків загальної площі озелених територій. У скверах і на бульварах ця цифра становить близько 3 відсотків. У насадженнях обмеженого користування площа квітників повинна становити близько 0,5% [6].

Перед тим, як розпочати створення квіткового оформлення, важливо ретельно продумати план ділянки та вибрати рослини, які найкраще підходять для цих умов. Для посадки квітів підбирають ділянки, які отримують багато сонячного світла протягом дня. Для посадки більшості однорічних квітів ґрунт на ділянці потрібно перекопати на глибину не менше 20-25 см. Для багаторічних кореневищних рослин, а також для чагарників ґрунт потрібно обробляти на глибину 30-40 см.

Висновки. Завдяки цьому дослідженню було встановлено, що використання декоративних садових рослин є свідченням вічного прагнення людини до єднання з природою. Дослідження було проведено, щоб краще зрозуміти різноманітність квіткових композицій, які використовуються в сучасному дизайні інтер'єрів громадських просторів. Вивчення видів квіткового озеленення є важливим аспектом розуміння основ озеленення міста. При грамотному використанні клумбових рослин можна створити справжні витвори мистецтва, завдяки творчому підходу та фантазії ми зможемо створювати неповторні квіткові композиції, які будуть прикрашати сади, або дачні ділянку протягом багатьох років.

Список використаних джерел

1. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.
2. Вовк С.О. Особливості використання квітникових видів у плануванні та створенні ландшафтних композицій. Водні і наземні екосистеми та збереження їх біорізноманіття: Збірник наукових праць. Житомир: Поліський національний університет, 2023. С. 14-17.
3. Бессонова В. П. Рослини квітників: довідник. Дніпропетровськ: Видво «Свідлер А.Л.», 2010. 176 с.
4. Іщук Л.П. Аналіз стану квіткових насаджень м. Біла Церква та шляхи його поліпшення. Агробіологія : зб. наук. пр. Білоцерківського національного аграрного університету. 2012. Вип. 8 (94). С. 78-82.
5. Черняк В.М., Прокопчук В.М., Монарх В.В. Аналіз асортименту і стану квітково-декоративних насаджень м. Вінниця та шляхи його поліпшення / Збірник наукових праць. Сільське господарство і лісівництво. 2016. № 3. С. 185-192.
6. Крижановська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну : підручник. Київ : Ліра-К, 2009. 218 с.